

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

22. Plato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Critias.

CAPVT XIX.

NON obscuri quoque nominis inter veteres sophistas a Critias, qui in graui genere dicendi exercitissimus fuit. Nec tames grauitatem verbis poetiis, aut dithyrambis metiebatur, sed vocabulis maximè proprijs, vt natura postulat, concinnabar orationem. Insigni b præterea breuitate, & magna Atticisni temperie loquutus, nihil habet insolens, aut ineptū. Huic Theopompum, licet Platonis, atq; etiam Isocratis ætate inferiorem, tamen, quia ita cōmiseri solent, subiungemus.

N. N.

a Memini huius Critia multis in locis Dion. Halic. carn. maximè verò in Iseo, ubi numerat eum inter σκωπῶν ἀτκέντας ῥητορικῶν, p. III. edit. Francofurt. b Ab Hermogene iudicatur, σημνὸς ἔδην μὲν ἔπερος ὄγκου.

Theopompus.

CAPVT XX.

Theopompus hic habet, ut notat Dionysius πολυμῆθον τὸν γρηφῆς, & varia eruditionis supellestide, in epist. ad Pompeium. Theopompus contra Longini censuram defensus.

HERODOTO, & THUCIDIDI proximus Theopompus, Isocratis discipulus, qui, vt in historia prædictis, minor, ita Oratori magis similis. Dictionem habet liquidam, communem, perspicuam, Isocrati haud dissimilem, & vt ait Cicero in Bruto, Philisti, & Thucididis concisus sententijs, interdum etiam non satis apertis, cum breuitate, tum nimio acumine officit Theopompus, elatione, atq; altitudine orationis suæ. Dionys. Longinus mordax Criticus eum irridet, quod vbi dona regi Persarum, ab Asiaticis oblata, commemorat, post stragulam vestem, purpuram, tabernacula aurea, peristromata, emblemata, carnes etiam victimarum fallas, regi oblatas, ad alendum exercitum commemorat. Debat, inquit, ista minuta, aut omittere, aut in initio collocare, vt à minoribus ad maiora ascenderet: sed in eo frigidus est, & frustra mordax Longinus. Erat enim fidelis historici, & prudentis, post opulenta principum dona, tenuiorum quoque in colendo rege studia commemorat, & tem, vt gesta est, describere; quod si tantoperè petasofnem auersatur, quin Homerum suum numen reprehendit, qui tam simpliciter rem eoquinariam à principibus obitam describit, & quid hoc est,

νὴ μάλιστα, quod insectatur in Theopompo φαντασία est.

Philistus.

CAPVT XXI.

THUCIDIDEM quoque consecutus est Syracusius Philistus, doctus homo & diligens, qui cum Dion. tyranni familiarissimus esset, orium suum consumpsit in historia scribenda. Cui vt Thucididi amatores desunt, Halic. in eo ἀταξία μὲν τῆς οἰκονομίας, καὶ δυσπαρακολήθητον reprehendit. a Habet hic characterem τραγῶδου, καὶ ποικνόν, καὶ ἰστονον, καὶ ἐναγώνιον.

Plato.

CAPVT XXII.

CONsurge altius, eloquentia, Platonem video, qui dicendi maiestate, assurrexit supra id omne, quod humanum est. Is est, in cuius ore mellificarunt apes, cecinerunt Luscinia, Suda selsitauit. Parum est quod dico, Iupiter si græcè loqui voluisset, Platonis ore loquutus fuisset.

Atque, vt ille in cœli sedens vertice, Deos, Deasque omnes è catena aurea pendentis, ad se nullò negotio, vel reluctantes pertrahit: ita hic profectò quotquot fuerunt oratores, quotquot sentiendi, dicendiq; magistri, sapientia, grauitate, prudentia, & suauitate superauit. Genus dicendi sublime, excelsum, admirabile; aquilam diceres, quæ supra niues, pluias, & grandines, supra nubes, & tonitrua, & supra id omne, quod mortale est, pennarum remigijs erecta, in illo puriori æthere suspensa conquiescit, & nunc solem defixis intuetur oculis, nunc ad Iouis alludit fulmina. Ratio dicendi facunda, dulcis, amœna, veneribus depluens, flumen lacteum diceres labi sine murmure, & in tuas aures, in ora, in intima pectora suauiter inundare. Salue igitur Hæros, quem vulgari ore laudare pene piaculum est; in te, quod in Deorum simulacris, facit eloquentia; quorum vbi capita floribus redimiri non possunt, corona statuitur ad pedes: Tū cum tuarum virtutum maiestate omne fastigium humanum excesseris, patere tibi, corollas istas, & stoculos ad pedes fundi, vel potius nos iube impresso ori digito silere, & mitari, modò tui Aristotelis monumentum hoc habeas.

Ἡρόδοτος

Βαμδν Αριστοτέλης ἰδρθεατο ἢ ἢ Πλάτωνος, Ἀνδρὸς οὐδὲν ἀνευτοῖτις ἀποκρίσει θεοῖς.

Hæc de Platonis elogio obiter dicta sunt: Qui plura voluerit, veterum testimonia in eius laudes, magna vbertate diffusa videat. Hunc M. Tullius, Plutarchus, Galenus, Proclus, Longianus, Demetrius: & omnes quotquot sunt Ethnicorum auctorum principes, plena laudant manu: Diui ipsi, Augustinus, Hieronymus, Iustinus, Basilus, Gregorius, Clemens, Theodoretus, honorifice appellant. Omnis denique Græca, & Latina vetustas, Philosophorum Coriphæum Homerum, Oceanum, sapientissimum, optimum, vtilissimū, sanctissimum, augustissimum nominat: ad summum μωτῆν ἀριζήοντα, diuinum Philosophum, Philosophorum Deum: Ego certe suis eloquentiam tutius laudarem, quam philosophiam: illam, vt plurimum, nemo sapiens reprehendit; hæc, vt apud omnes constat, non secus, ac Ægyptus Homericus, & multa bona habet, & mala non pauca.

Aristoteles.

CAPVT XXIII.

Ingrati postuletur eloquentia, si de Aristotele tacuerit, à quò & multa præsidia stabilitatis accepit, & ornamenta dignitatis. Hic vir singularis, & propè diuino præditus ingenio, cum in disquirenda rerum omnium natura, mentis subtilitate cælum, terramque penetrasset, quiescere non potuit. Stimulabatur quippe in dies Hæcæris fama, quem in ludo oratorio summa gloria circumfluentem, ferre non poterat. eius nomini perinde, ac stylo perinfectus. Itaque ad eloquentiam serio animū appulit, & dicendi rationem, cum differendi philosophiæque subtilitate coniunxit. In eo, quid præstiterit, Rhetorici libri felicis ingenij monumenta declarant, & plenè eius laudibus velsificatur M. Tull. dam flumen aurum orationis effluentem inducit. Et certe in ethiceis, politicis, æconomicis, auream habet sapientia opulentiam, manans vbique leniter sine salebris, quamquam ad istas dicendi, quæ sunt in Demosthene faces, aut Platonis amplitudinem, non affurgit, cum sibi aliud dicendi genus assumpserit. Fuit inter ætatis suæ philosophos, elegantissimus, vt qui tonfori operam daret, digitisque micantibus annulis ornaret: quod videtur notasse Comicus Aristophanes, qui sui

Eius chara-
cter ma-
ximè pro-
prius est,
eloutionis
dexteritas
perspiuitas
mixta
cum multi-
plici erudi-
tione suauis-
tas.
Inuolens pò-
tè ἔργον
vix ἢ, οὐ
φύλα, ἢ ἢ
ἢ ἢ, ἢ ἢ ἢ
μῶδι.
Diogenes
Laert. in
Aristot.

temporis Sophistas πρραγίδουχοκαροχο-
μῆτος appellat. Ex ijs delicijs in vesanos amo-
res prolapsus, solum vertere, & præ vlcerate
mentis dolore ac tædio, venenum bibere coa-
ctus, mortuus est, ne moreretur. Contra ta-
men sentire videtur D. Nazianz. qui Euripi-
vadis absorptum scribit orat. 3. in Iulianum.

Nunc decem Rhetores videamus, qui secun-
dum temporum ordinem ita enumerantur,
Antiphon, Andocides, Lyfias, Hæcætes, Hæcætes,
Æschines, Lycurgus, Demosthenes, Hyperides,
Dinarchus.

Antiphon.

CAPVT XXIV.

Alim An-

Antiphon Orator Gorgii Leontini tem-
poribus floruit, decem qui numerantur, eius
Oratorum antiquissimus; Tanta porò facun-
dia creditur extitisse, vt vulgò Nestor vocare-
tur, & illam quidem eloquentia suauitatem
ad leniendas vitæ acerbitates contulit: Nam cuius mo-
ritχην ἀνοχίας artem medicandi doloris
animi excogitauit, & Corinthi in foro con-
structis adibus, inscripsit in vestibulo, (se dolo-
ri, ἢ μάστιγα medicum esse) eos, qui animi ægri-
tudine laborarent, ad se palam inuitans: Hip-
pocratem quoque medicorum principem,
non est veritus, scripta inuocatiua læcessere; suā
artem iactantius exquisitis omnium medicorum
inuentis anteponeas. Verum, cum ea res pa-
rum succederet, ad forum se contulit, in eodē
non sine gloria vixit. Plutarchi de eo tale
iudicium est: ἰνὲν τοῖς λόγοις ἀκριβὲς, ἢ πι-
δαρός, ἢ δεινὸς πρὶ τῷ ἔθει, ἢ δὲ τῶν ἀ-
πόροις τεχνικός, ἢ ὅτι εἰς τὸν δὲ ἀνὴρα, ἢ ἐπὶ
τοὺς νόμους, ἢ τὰ πάθη ἔπειαν τοὺς λόγους τῷ
εὐπρεπὲς ἀδύνατο σοχάει ἀμύθη. In dicendo
accuratus est, & ad persuasionem efficax, in b
inventionibus sagax, in rebus dubijs solers,
occulte se insinuans, ad mores & affectus ora-
tionem insectens, decori obseruantissimus.
Quæ à Plutarcho, vt cætera, quæ ἀπρακτὰ δι-
cta sunt, id cuius parebit, qui vel primam eius
orationem legerit, quæ Nouercæ venefice,
& in cineres mariti, quem noxio poculo su-
stulerat, iniuriæ continer acculationem. Cæ-
terum à triginta tyrannis occisus fertur, & si-
ne honore sepulchri abiectus, si Lyfias, &
Theopompo credimus, vel, si alij fidem ha-
bere placet, Dionysij iunioris iussu interfe-
ctus

Antiphon di-
cipulus
ὁ ἰσχυρὸς
ἢ τῶν ἀπο-
ροις
Hermoge-
nes.
Ars medi-
candi dolo-
ri
ab antiph.
inuolens.
P. hortiwin
Bibliot.